

Tekoälyn hallintamalli

16.6.2026

Sisältö

- i. Alkusanat
- ii. Johdanto
 - i. Visio ja tavoitteet
 - ii. Tausta
 - iii. Määritelmät
- iii. Tekoälyn hallintaan liittyvät toimintamallit
 - i. Roolit ja vastuut
 - ii. Toimintamalli

**Satakunnan
hyvinvointialue**

Johdanto

Visio ja tavoitteet, tausta, ohjaavat käytänteet sekä määritelmät

Visio ja tavoitteet

Tekoälyn nopea kehitys avaa Satakunnan hyvinvointialueelle uusia mahdollisuuksia toiminnan ja palveluiden kehittämiseen. Hyödyntämällä tekoälyratkaisuja voidaan parantaa palveluiden laatua ja saavutettavuutta ilman, että resurssien määrää tarvitsee lisätä samassa suhteessa kasvavaan palvelutarpeeseen. Tekoäly auttaa esimerkiksi diagnostiikassa, palvelutarpeiden arvioinnin tukena, vaikuttavien palveluiden ja hoitomuotojen valinnassa, prosessien ja palveluketjujen tehostamisessa sekä johtamisessa tarvittavan datan analysoinnissa.

Tausta

Tekoälyn hallintamalli on olennainen osa Hyvinvointialueen tekoälyn hyödyntämistä. Hallintamalli varmistaa, että tekoälyratkaisut ovat linjassa Hyvinvointialueen tavoitteiden kanssa ja että niiden mahdollisuudet, potentiaali ja arvo hyödynnetään täysimääräisesti.

Lisäksi hallintamallin avulla voidaan varmistaa, että tekoälyä käytetään eettisesti ja lainsäädännön mukaisesti, mikä muodostaa osan riskienhallintaa ja lisää luottamusta tekoälyjärjestelmiin.

Hallintamallin avulla voidaan yhdenmukaistaa erilaiset tekoälynäkökulmat ja sovittaa ne yhteen vision, strategian, painopisteiden ja resurssien kanssa. Lisäksi se myös tukee jatkuvaa kehittämistä ja innovointia, mikä mahdollistaa Hyvinvointialueen toiminnan kehittämisen sekä asiakaskokemuksen ja -tyytyväisyyden parantumisen.

Tausta

Tekoälyn hallintamallille keskeistä on...

- Toimintatapa, jossa luotettavan tekoälyn periaatteet sisällytetään olemassa oleviin viitekehyksiin ja prosesseihin.
- Oikeanlaisen toimintamallin ja sitä tukevien prosessien ja teknologioiden määrittäminen tekoälyn hallinnan käyttöönottoa ja ylläpitoa varten.
- Tekoälyaloitteisiin osallistuvien keskeisten sidosryhmien tehtävien ja vastuiden selkeä määrittely.
- Keskeisten mittarien määrittämisen ja käyttöönoton tekoälytoiminnan jatkuvan kehittämisen varmistamiseksi ja tekoälystä saatavan arvon todentamiseksi.

Hyvä tekoälyn hallintamalli...

- Varmistaa, että tekoälytoiminnot vastaavat organisaation asettamiin tavoitteisiin.
- Yhdenmukaistaa erilaiset tekoälynäkökulmat ja sovittaa ne yhteen strategian, painopisteiden ja resurssien kanssa.
- Luo ympäristön joka edistää tekoälyinnovointia ja uusien ideoiden syntymistä.
- Luo strukturoidun ja täsmällisen mallin tekoälyn kehittämisen hallintaan ja nopeiden mukautusten tekemiseen ympäristön muuttuessa.

Tyypillisesti tarve syntyy

- ✓ Kun halutaan varmistaa tekoälystä saatavien mahdollisuuksien, potentiaalin ja arvon tunnistaminen ja hyödyntäminen
- ✓ Kun halutaan **suoja**utua riskeiltä ja varmistaa vaatimustenmukaisuus
- ✓ Kun halutaan **lisätä käyttäjien luottamusta** (sisäiset ja ulkoiset).
- ✓ Kun halutaan **edistää vastuullisuutta ja avoimuutta**.
- ✓ Kun halutaan **hyödyntää tekoälyn arvoa** laajamittaisesti ja vastuullisesti
- ✓ Kun halutaan varmistua **sääntelyn** noudattamisesta
- ✓ Kun halutaan **suoja**tua **tekoälymallit** ulkopuolisilta uhilta

Määritelmät

Määritelmä	Selite
Tekoälyjärjestelmä	Järjestelmä, joka käsittelee tietoa ja tuottaa ennusteita, sisältöä, suosituksia tai päätöksiä ennalta asetettujen tai toimintansa perusteella määrittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi. Tuotoksilla voi olla vaikutuksia fyysisiin tai digitaalisiin ympäristöihin.
Autonomia ja mukautuvuus	Tekoäly voi toimia eri tasoilla itsenäisesti ja sopeutua käytön aikana uuteen tietoon tai tilanteisiin.
Generatiivinen tekoäly	Tekoäly, joka tuottaa uutta sisältöä (esim. tekstiä tai kuvia) – tyypillisesti laajoilla kielimalleilla, kuten esim. Microsoft Copilot.
Sääntöperusteinen automaatio	Automaatio, jossa järjestelmä suorittaa tehtäviä ennalta määriteltyjen sääntöjen mukaisesti ilman oppimiskykyä tai itsenäistä päätöksentekoa, voidaan käyttää esimerkiksi hallintopäätöksissä hallintolain mukaisesti, sen ennustettavuuden ja ymmärrettävyyden vuoksi huomioiden kuitenkin tiedonhallintalain reunaehtojen toteuttaminen.

Tekoälyn tarkempi määritelmä on kuvattu Satakunnan hyvinvointialueen tekoälypolitiikassa.

**Satakunnan
hyvinvointialue**

Tekoälyn hallintaan liittyvät toimintamallit

Toimintamalli, roolit ja vastuut

**Satakunnan
hyvinvointialue**

Roolit ja vastuut

Tekoälyratkaisujen hallinnan tehtävät ja vastuutahot

Tehtävä	Kuvaus	Vastuutaho
Lainsäädännön noudattaminen	Tekoälyjärjestelmien käyttöä koskevien lainsäädännön velvoitteiden täyttymisen varmistaminen.	Aluehallitus
Strategiset linjaukset	Organisaatiotasoisista tekoälyn hyödyntämistä koskevista strategisista ja periaatteellisista linjauksista päättäminen	Aluehallitus
Vastuuhenkilöiden nimeäminen	Lainsäädännön edellyttämien vastuiden toteuttamiseksi vastuuhenkilöiden nimeäminen varmistaen, että erityisesti suuririskisten tekoäly-järjestelmien käyttöönottoon liittyvät vaatimukset toteutuvat asianmukaisesti.	Hyvinvointialuejohtaja
Ohjeistuksen saatavuus	Hyvinvointialueen työntekijöille kohdistetun tekoälyratkaisujen hyödyntämistä koskevan yleisen ohjeistuksen saatavuuden ja ajantasaisuuden varmistaminen	Hyvinvointialuejohtaja
Tekoälyn strateginen hyödyntäminen	Tekoälyn potentiaalin hyödyntämisen varmistaminen hyvinvointialueen strategisten tavoitteiden toteuttamisessa.	Toimialuejohtaja tai muu määritelty viranhaltija
Kehittämisvaiheen määrittely	Tekoälyjärjestelmän hyväksytyn käyttötarkoituksen ja syötettävien tietojen määrittely. Riskiarvioiden hyväksyminen.	Vastaava viranhaltija ja tietojärjestelmän vastuuhenkilö
Käyttöönoton ja käytön valvonta	Sovellusten täysimääräisen hyödyntämisen varmistaminen, tavoitteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta. Käyttöönoton hyväksyminen tai hylkääminen. Käytön keskeyttämisestä päättäminen	Vastaava viranhaltija ja tietojärjestelmän vastuuhenkilö
Perusoikeusvaikutusten arviointi	Perusoikeusvaikutusten arviointi, tietojärjestelmäkohtaisten käyttö-ohjeiden saatavuuden varmistaminen ja käytön periaatteiden määrittely..	Vastaava viranhaltija ja tietojärjestelmän vastuuhenkilö
Poikkeamien ja häiriöiden hallinta	Poikkeamien ja toimintahäiriöiden ilmoittaminen järjestelmätoimittajalle ja tarvittaessa viranomaiselle.	Vastaava viranhaltija ja tietojärjestelmän vastuuhenkilö
Osaamisen varmistaminen	Henkilöstön riittävän osaamisen varmistaminen ja jatkuvan kouluttautumisen varmistaminen. mahdollistetaan jatkuva kouluttautuminen.	Esihenkilöt
Työntekijöiden velvollisuudet	Yleisiin ja järjestelmäkohtaisiin käyttöohjeisiin perehtyminen ja poikkeamista, toimintahäiriöistä ja vaaratilanteista raportointi välittömästi.	Kaikki työntekijät

Tekoälyratkaisujen hallinnan vastuutahot

Vastuutaho	Tehtävät
Aluehallitus	- Tekoälyjärjestelmien käyttöä koskevien lainsäädännön velvoitteiden täyttymisen varmistaminen - Organisaatiotasoisista tekoälyn hyödyntämistä koskevista strategisista ja periaatteellisista linjauksista päättäminen
Hyvinvointialuejohtaja	- Lainsäädännön edellyttämien vastuuhenkilöiden nimeäminen varmistaen, että erityisesti suuririskisten tekoäly-järjestelmien käyttöönottoon liittyvät vaatimukset toteutuvat asianmukaisesti - Hyvinvointialueen työntekijöille kohdistetun tekoälyratkaisujen hyödyntämistä koskevan yleisen ohjeistuksen saatavuuden ja ajantasaisuuden varmistaminen
Tietosuoja ja tietoturvan ohjausryhmä	Tietosuoja ja tietoturvan hallintamallin mukainen linjaus, hyväksymis- ja valvontavastuu tekoälyratkaisuihin liittyvissä organisaatiotasoisissa tietosuoja- ja tietoturva-asioissa
Toimialuejohtaja tai muu määritelty viranhaltija	Tekoälyn potentiaalin hyödyntämisen varmistaminen hyvinvointialueen strategisten tavoitteiden toteuttamisessa.
(Tietojärjestelmän)-vastaava viranhaltija ja vastuuhenkilö	- Tekoälyjärjestelmän hyväksytyn käyttötarkoituksen ja syötettävien tietojen määrittely. Riskiarvioiden hyväksyminen. - Sovellusten täysimääräisen hyödyntämisen varmistaminen, tavoitteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta. Käyttöönoton hyväksyminen tai hylkääminen. - Käytön keskeyttämisestä päättäminen - Perusoikeusvaikutusten arviointi, tietojärjestelmäkohtaisten käyttö-ohjeiden saatavuuden varmistaminen ja käytön periaatteiden määrittely. - Poikkeamien ja toimintahäiriöiden ilmoittaminen järjestelmätoimittajalle ja tarvittaessa viranomaiselle
Esihenkilöt	Henkilöstön riittävän osaamisen varmistaminen ja jatkuvan kouluttautumisen varmistaminen. mahdollistetaan jatkuva kouluttautuminen.
Työntekijät	Yleisiin ja järjestelmäkohtaisiin käyttöohjeisiin perehtyminen ja poikkeamista, toimintahäiriöistä ja vaaratilanteista raportointi välittömästi.

**Satakunnan
hyvinvointialue**

Toimintamalli

Tekoälyn hallinnan toimintamallia koskevat periaatteet

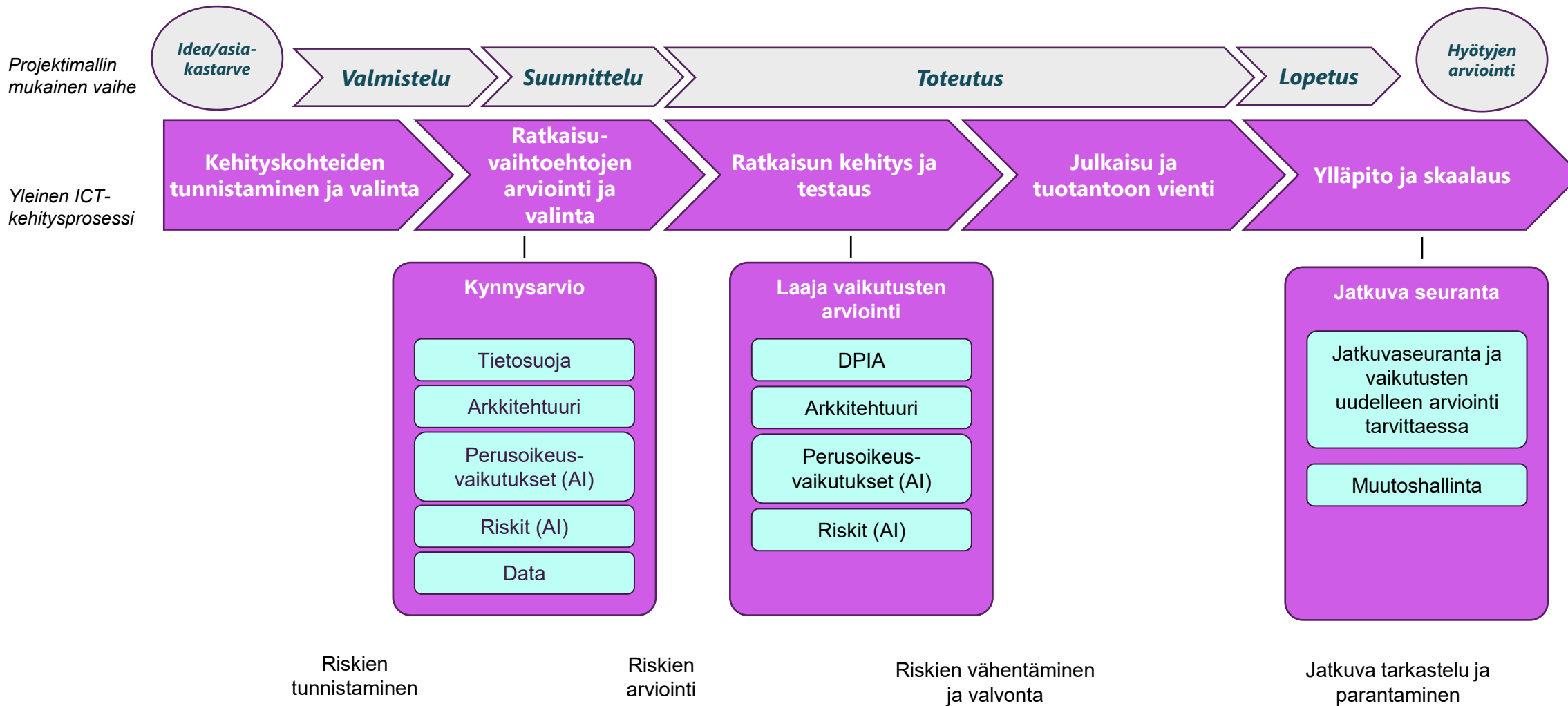
Satakunnan hyvinvointialueen tekoälyn hallintamallin tavoitteena on varmistaa, että tekoälyratkaisut tukevat hyvinvointialueen strategisia tavoitteita turvallisesti, eettisesti ja vaikuttavasti. Tavoitteena on lisäksi, etteivät tekoälyratkaisujen hallintaan liittyvät toimintamallit ja käytännöt muodosta hyvinvointialueen toiminnassa omaa ja erillistä toimintalinjaansa, vaan ne on tarkoitus tuoda osaksi toiminnan ja ICT-ratkaisujen kehitysprosesseja, hankintakäytäntöjä sekä muutosten hallintaa.

Kun tekoälyn hallintaan liittyvät toimintaperiaatteet muodostuvat osaksi vakiintuneita toimintatapoja, voidaan tekoälyn eettiset, oikeudelliset ja tietoturvaan liittyvät näkökulmat huomioida systemaattisesti kehittämisen eri elinkaaren vaiheissa sekä vähentää päällekkäistä työtä ja hallinnollista kuormaa. Lisäksi tällä tavoin voidaan varmistaa, että tekoälyratkaisut ovat yhteen toimivia ja linjassa muun ICT-ympäristön kanssa.

Tekoälyn hallintaan liittyvä toimintamalli

Toimintamallin vaiheet, tehtävät ja vastuutahot

Projektimallin vaihe	ICT-kehitysvaihe	Tekoälyratkaisujen hyödyntämiseen liittyvät päätehtävät	Vastuutaho
Idea	Kehityskohteiden tunnistaminen ja valinta	Tunnistetaan tekoälyn luomat mahdollisuudet toiminnan kehittämisessä	Toimialuejohtaja tai muu määritetty viranhaltija
Valmistelu Suunnittelu	Ratkaisuvaihtoehtojen arviointi ja valinta	Kynnysarvion laatiminen, jonka perusteella syntyy käsitys laajemman arvion tarpeesta	Idean/projektin omistaja
Suunnittelu, toteutus	Ratkaisun kehitys ja testaus	- Kynnysarvion perusteella tehtävien syventävien arviointien toteuttaminen - Tekoälyratkaisuja koskevien vaatimusten huomiointi hankintaprosessissa	Projektin omistaja / vastaava viranhaltija ja tietojärjestelmän vastuuhenkilö
Toteutus	Julkaisu ja tuotantoon vienti	Tekoälyratkaisua koskevien käyttäjäohjeistuksen saatavuuden varmistaminen	Projektin omistaja / vastaava viranhaltija ja tietojärjestelmän vastuuhenkilö
Lopetus, hyötyjen arviointi	Ylläpito ja skaalaaminen	- Seurataan ratkaisun käyttöä erityisesti vaatimustenmukaisuutta koskien - Arvioidaan jatkokehitystarpeita	Vastaava viranhaltija ja tietojärjestelmän vastuuhenkilö
	Alasajo	Alasajoon liittyvien riskien ja toimenpidetarpeiden arviointi	Vastaava viranhaltija ja tietojärjestelmän vastuuhenkilö

Tekoälyratkaisujen arviointimallit

Kynnysarvio

Kynnysarvio on kevyt esiarviointi, jonka tarkoituksena on tunnistaa mahdolliset riskit ja arviointitarpeet tekoälyhankkeen alkuvaiheessa.

Sen avulla määritellään, tarvitaanko myöhemmin syventäviä arviointeja, kuten DPIA* tai tekoälyriskien arviointia.

Laaja vaikutusten arvio

Tehdään vain, jos kynnysarvio osoittaa tarpeen. Tunnistaa ja hallitsee henkilötietoihin, perusoikeuksiin tai tekoälyriskeihin liittyvät vaikutukset.

Sisältää tarvittaessa DPIA:n, perusoikeusarvion tai tekoälyriskien arvioinnin.

Miksi?

Varmistaa että merkittävimmät riskit tunnistetaan ajoissa

- Luo perustan riskiperusteiselle etenemiselle:
 - Jos riski on pieni, voi edetä ilman laajaa arviointia
 - Jos riski on korkea, ohjataan laaja arviointi tehtäväksi

Milloin?

Kynnysarvio tehdään aina ennen hankkeen kehittämisen aloittamista (ennen datan käsittelyä)

Tulokset vaikuttavat siihen, miten ja millä syvyydellä hanke etenee

Esim. kevyt POC** voi edetä, vaikka DPIA olisi vielä työn alla, kunhan riskit ovat hallinnassa

Kynnysarviolla määritellään jos laajalle arviolle on tarve:

- DPIA:n laatimistarve
- Perusoikeuksien vaikutustenarvion
- Tekoälyriskien arvioinnin tarve

* **DPIA (Data Protection Impact Assessment):** Arvio henkilötietojen käsittelyn riskeistä ja niiden hallinnasta.

** **POC (Proof of Concept):** Tekoälyratkaisun toimivuutta testaava rajattu kokeilu.

Kynnysarvio – Tekoälyhanke

Riskitason määrittely ja kevyt arviointi

Tietosuojaan vaikutustenarviointi (DPIA)

- Ennen DPIA:n laatimista arvioidaan DPIA:n tarpeellisuus kynnysarviolla. Arvion tekee tyypillisesti kehitystiimi, tarvittaessa yhdessä teknisen ja juridisen tuen (esim. tietosuojavastaava, tietosuoja-asiantuntijat) kanssa.
- Jos kynnysarvio osoittaa tarpeen laatia DPIA, aloitetaan arvioinnin valmistelu ennen henkilötietojen käsittelyä. Poikkeuksena ovat tilanteet, joissa järjestelmän kehittämistä voidaan jatkaa riskiperusteisella päätöksellä esimerkiksi POC-vaiheen (*Proof of Concept – rajattu kokeilu*) piloteissa, vaikka DPIA olisi vielä työn alla. DPIA:n laadintaan osallistuvat kehitystiimi, tekninen ja juridinen tuki
- DPIA ja siihen liittyvät jäännösriskit hyväksytetään toimialajohtajalla HVA-prosessin mukaisesti ennen kuin henkilötietojen käsittely aloitetaan tai kehitystyötä jatketaan.

Tekoälyjärjestelmän perusoikeuksien vaikutustenarviointi

- Arviointi aloitetaan kynnysarviolla, jossa tarkastellaan erityisesti, onko kyseessä tekoälyasetuksen mukainen suuririskinen tekoälyjärjestelmä.
- Jos arvio osoittaa tarpeen, perusoikeuksien vaikutustenarvio laaditaan kehitystiimin toimesta teknisen ja juridisen tuen avustuksella.

Tekoälyriskien arviointi

- Tekoälyriskien arviointiprosessi alkaa tarpeen arvioinnilla kynnysarvion muodossa. Arvioinnissa tunnistetaan tekoälylainsäädännön mukainen rooli tekoälyn käyttöön otossa. Arvio laaditaan kehitystiimin toimesta, riskienhallinnan ja ICT:n tuella.
- Varsinainen tekoälyriskien arviointi toteutetaan kynnysarvion osoittamalla laajuudella.

Kynnysarvio – Tekoälyhanke

Riskitason määrittely ja kevyt arviointi

- = Voi edetä (ilman tai ehtojen kanssa)
 Ehto tarkoittaa erikseen mainittua / tehtävää työtä
 = Varoitus päätöksentekoon.
 Varoitus tarkoittaa merkittävää huolta
 = No Go, hanke pysäytettävä

Arviointi	Arvioinnin sisältö	Arvioija	Päätös	Kommentit
Tietosuoja (DPIA-tarve)	- Tarvitaanko DPIA? Esim. käsitelläänkö henkilötietoja tai arkaluontoista tietoa? - Arvio henkilötietojen ja arkaluontoisten tietojen käsittelyyn liittyvistä riskeistä ja määritellyt tarvittavat suojatoimenpiteet riskien hallitsemiseksi - Arvio tehdään nykyisen tietosuoja/DPIA - prosessin mukaisesti	[Nimi] [Päivämäärä]	 	
Perusoikeusvaikutukset (AI) Tarve perusoikeusarviointille?	- Onko tarvetta perusoikeusvaikutusten arvioinnille? Onko kyseessä suuririskinen tekoälyjärjestelmä? - Arvio tekoälyn käytön mahdollisista haitallisista vaikutuksista yksilöiden perusoikeuksiin, kuten yksityisyyteen, syrjimättömyyteen ja oikeudenmukaiseen kohteluun - Arvio tehdään nykyisen perusoikeusvaikutusarvio-prosessin mukaisesti	[Nimi] [Päivämäärä]	 	
Riskit (AI) Tarve tekoälyriskien arvioinnille?	- EU:n tekoälyasetuksen mukainen riskiluokitus - Muut hankkeeseen ja sovellukseen liittyvät oleelliset riskit arvioitu ja suunnitelma niiden hallinnoinnista - Riskit arvioidaan nykyisen riskiarvioprosessin mukaisesti	[Nimi] [Päivämäärä]	 	
Data	- Alustava arvio / määritelmä käytettävästä datasta ja sen sisällöstä - Arvio datan soveltuvuudesta tekoälysovelluksen käyttötarkoitukseen - Arvio sisältää kannanoton datan laatuun, lähteisiin, tarkkuuteen sekä ajantasaisuuteen	[Nimi] [Päivämäärä]	 	
Arkkitehtuuri	- Alustava arvio ratkaisun arkkitehtuurisesta soveltuvuudesta ja sopivuudesta nykyiseen kokonaisarkkitehtuuriin. - Varmista, että ehdotettu ratkaisu (arkkitehtuuri/teknologia/integraatio) sopii kokonaisarkkitehtuuriin	[Nimi] [Päivämäärä]	 	
Tietoturva	- Arvio miten data ja järjestelmä on teknisesti suojattu (esim. salaus, pääsynhallinta, lokitus) - Tunnistaa mahdolliset tietoturvariskit ja haavoittuvuudet (sisällyt arviointiin muun muassa kyberturvallisuuslain ja soveltuvien standardien vaatimukset) - Arvio tehdään nykyisen tietoturva-arvio prosessin mukaisesti	[Nimi] [Päivämäärä]	 	

Laaja vaikutusten arviointi - Tekoälyhanke

 = Voi edetä (ilman tai ehtojen kanssa)
 Ehto tarkoittaa erikseen mainittua / tehtävää työtä
 = Varoitus päätöksentekoon.
 Varoitus tarkoittaa merkittävää huolta
 = No Go, hanke pysäytettävä

Arviointi	Arvionnin sisältö	Arvioija	Päätös	Kommentit
Kustannus - Hyöty	Alustava arviointi hankkeen kustannuksista ja saavutettavissa olevasta hyödystä	[Nimi] [Päivämäärä]	 	
Arkkitehtuuri	- Varmista, että ehdotettu ratkaisu (arkkitehtuuri/teknologia/integraatio) sopii kokonaisarkkitehtuuriin. - Tarkista, että tarvittavat arkkitehtuurikomponentit ovat mukana. - Arkkitehtuuri arvio tehdään arkkitehtuuriforumin ohjeiden ja prosessin mukaisesti	Nimi] [Päivämäärä]	 	
DPIA	- Arvio henkilötietojen käsittelyyn liittyvistä riskeistä, kuten mahdolliset fyysiset, aineelliset tai aineettomat vahingot rekisteröidyille - Määrittely tarvittavista teknisistä ja organisatorisista toimenpiteistä riskien hallitsemiseksi ja henkilötietojen suojaamiseksi - Kuvaus suunnitelluista käsittelytoimista, niiden tarkoitukset, laajuus ja asiayhteys, jotta voidaan arvioida käsittelyn vaikutukset rekisteröityjen oikeuksiin ja vapauksiin - Arvio tehdään nykyisen DPIA - prosessin mukaisesti	[Nimi] [Päivämäärä]	 	
Perusoikeusvaikutukset (AI)	- Arvio tekoälyn käytön mahdollisista haitallisista vaikutuksista yksilöiden perusoikeuksiin, kuten yksityisyyteen, syrjimättömyyteen ja oikeudenmukaiseen kohteluun - Määritellyt toimenpiteet, joilla pyritään vähentämään tai estämään tunnistettuja riskejä ja haittoja perusoikeuksille - Kuvaus, miten tekoälyjärjestelmän toiminta ja päätökset tehdään läpinäkyviksi ja miten niiden valvonta toteutetaan, jotta varmistetaan perusoikeuksien toteutuminen - Arvio tehdään nykyisen perusoikeusvaikutusarvio-prosessin mukaisesti	[Nimi] [Päivämäärä]	 	
Riskit (AI)	- EU:n tekoälyasetuksen mukainen riskiluokitus - Muut hankkeeseen ja sovellukseen liittyvät oleelliset riskit arvioitu ja suunnitelma niiden hallinnoinnista - Riskit arvioidaan nykyisen riskiarvio prosessin mukaisesti	[Nimi] [Päivämäärä]	 	
Tietoturva / -suoja	- Arvio tietojen käsittelyyn liittyvistä riskeistä ja määritellyt tarvittavat suojatoimenpiteet riskien hallitsemiseksi. - Määritellyt toimenpiteet, joilla pyritään vähentämään tietoturva- ja tietosuojaloukkauksista aiheutuvia riskejä ja haittoja perusoikeuksille - Arvio tehdään nykyisen tietoturvan prosessin mukaisesti	[Nimi] [Päivämäärä]	 	
Data	- Arvio käytetyn datan laadusta, lähteistä ja luotettavuudesta. Tämä sisältää datan tarkkuuden, ajantasaisuuden ja relevanssin tekoälysovelluksen tarkoitukseen nähden. - Määritellyt toimenpiteet, joilla varmistetaan datan suojaaminen ja tietoturva. Tämä sisältää datan anonymisoinnin, salauksen ja pääsynhallinnan, jotta henkilötietojen käsittely on turvallista ja lainsäädännön mukaista	[Nimi] [Päivämäärä]	 	

Kynnysarvio – tekoälyhanke

Riskitason määrittely ja kevyt arviointi

 = Voi edetä (ilman tai ehtojen kanssa)
 Ehto tarkoittaa erikseen mainittua / tehtävää työtä
 = Varoitus päätöksentekoon.
 Varoitus tarkoittaa merkittävää huolta
 = Ei, hanke pysäytettävä

Arviointi	Arvioinnin sisältö	Arvioija	Päätös	Kommentit
Tietosuoja (DPIA-tarve)	- Tarvitaanko DPIA? Esim. käsitelläänkö henkilötietoja tai arkaluontoista tietoa? - Arvio henkilötietojen ja arkaluontoisten tietojen käsittelyyn liittyvistä riskeistä ja määritellyt tarvittavat suojatoimenpiteet riskien hallitsemiseksi - Arvio tehdään nykyisen tietosuoja/DPIA - prosessin mukaisesti	[Nimi] [Päivämäärä]	 	
Perusoikeusvaikutukset (AI) Tarve perusoikeusarvioinnille?	- Onko tarvetta perusoikeusvaikutusten arvioinnille? Onko kyseessä suuririskinen tekoälyjärjestelmä? - Arvio tekoälyn käytön mahdollisista haitallisista vaikutuksista yksilöiden perusoikeuksiin, kuten yksityisyyteen, syrjimättömyyteen ja oikeudenmukaiseen kohteluun - Arvio tehdään nykyisen perusoikeusvaikutusarvio-prosessin mukaisesti	[Nimi] [Päivämäärä]	 	
Riskit (AI) Tarve tekoälyriskien arvioinnille?	- EU:n tekoälyasetuksen mukainen riskiluokitus - Muut hankkeeseen ja sovellukseen liittyvät oleelliset riskit arvioitu ja suunnitelma niiden hallinnoinnista - Riskit arvioidaan nykyisen riskiarvioprosessin mukaisesti	[Nimi] [Päivämäärä]	 	
Data	- Alustava arvio / määritelmä käytettävästä datasta ja sen sisällöstä - Arvio datan soveltuvuudesta tekoälysovelluksen käyttötarkoitukseen - Arvio sisältää kannanoton datan laatuun, lähteisiin, tarkkuuteen sekä ajantasaisuuteen	[Nimi] [Päivämäärä]	 	
Arkkitehtuuri	- Alustava arvio ratkaisun arkkitehtuurisesta soveltuvuudesta ja sopivuudesta nykyiseen kokonaisarkkitehtuuriin. - Varmista, että ehdotettu ratkaisu (arkkitehtuuri/teknologia/integraatio) sopii kokonaisarkkitehtuuriin	[Nimi] [Päivämäärä]	 	
Tietoturva	- Arvio miten data ja järjestelmä on teknisesti suojattu (esim. salaus, pääsynhallinta, lokitus) - Tunnistaa mahdolliset tietoturvariskit ja haavoittuvuudet (sisällytä arviointiin muun muassa kyberturvallisuuslain ja soveltuvien standardien vaatimukset) - Arvio tehdään nykyisen tietoturva-arvio prosessin mukaisesti	[Nimi] [Päivämäärä]	 	

Laaja vaikutusten arviointi tekoälyhankkeessa

Arviointi	Arvioinnin sisältö	Arvioija	Päätös	Kommentit
Kustannus - Hyöty	Alustava arviointi hankkeen kustannuksista ja saavutettavissa olevasta hyödystä	[Nimi] [Päivämäärä]	👍 👉 👎	
Arkkituuri	- Varmista, että ehdotettu ratkaisu (arkkitehtuuri/teknologia/integraatio) sopii kokonaisarkkitehtuuriin. - Tarkista, että tarvittavat arkkitehtuurikomponentit ovat mukana. - Arkkituuri arvio tehdään arkkitehtuuriforumin ohjeiden ja prosessin mukaisesti	Nimi] [Päivämäärä]	👍 👉 👎	
DPIA	- Arvio henkilötietojen käsittelyyn liittyvistä riskeistä, kuten mahdolliset fyysiset, aineelliset tai aineettomat vahingot rekisteröidylle - Määrittely tarvittavista teknisistä ja organisatorisista toimenpiteistä riskien hallitsemiseksi ja henkilötietojen suojaamiseksi - Kuvaus suunnitelluista käsittelytoimista, niiden tarkoitukset, laajuus ja asiayhteys, jotta voidaan arvioida käsittelyn vaikutukset rekisteröityjen oikeuksiin ja vapauksiin - Arvio tehdään nykyisen DPIA - prosessin mukaisesti	[Nimi] [Päivämäärä]	👍 👉 👎	
Perusoikeusvaikutukset (AI)	- Arvio tekoälyn käytön mahdollisista haitallisista vaikutuksista yksilöiden perusoikeuksiin, kuten yksityisyyteen, syrjimättömyyteen ja oikeudenmukaiseen kohteluun - Määritellyt toimenpiteet, joilla pyritään vähentämään tai estämään tunnistettuja riskejä ja haittoja perusoikeuksille - Kuvaus, miten tekoälyjärjestelmän toiminta ja päätökset tehdään läpinäkyviksi ja miten niiden valvonta toteutetaan, jotta varmistetaan perusoikeuksien toteutuminen - Arvio tehdään nykyisen perusoikeusvaikutusarvio-prosessin mukaisesti	[Nimi] [Päivämäärä]	👍 👉 👎	
Riskit (AI)	- EU:n tekoälyasetuksen mukainen riskiluokitus - Muut hankkeeseen ja sovellukseen liittyvät oleelliset riskit arvioitu ja suunnitelma niiden hallinnoinnista - Riskit arvioidaan nykyisen riskiarvio prosessin mukaisesti	[Nimi] [Päivämäärä]	👍 👉 👎	
Tietoturva / -suoja	- Arvio henkilötietojen ja arkaluontoisten tietojen käsittelyyn liittyvistä riskeistä ja määritellyt tarvittavat suojaustoimenpiteet riskien hallitsemiseksi. - Määritellyt toimenpiteet, joilla pyritään vähentämään tietoturva- ja tietosuojaloukkauksista aiheutuvia riskejä ja haittoja perusoikeuksille - Arvio tehdään nykyisen tietoturva/-suoja-arvio prosessin mukaisesti	[Nimi] [Päivämäärä]	👍 👉 👎	
Data	- Arvio käytetyn datan laadusta, lähteistä ja luotettavuudesta. Tämä sisältää datan tarkkuuden, ajantasaisuuden ja relevanssin tekoälysovelluksen tarkoitukseen nähden. - Määritellyt toimenpiteet, joilla varmistetaan datan suojaaminen ja tietoturva. Tämä sisältää datan anonymisoinnin, salauksen ja pääsynhallinnan, jotta henkilötietojen käsittely on turvallista ja lainsäädännön mukaista	[Nimi] [Päivämäärä]	👍 👉 👎	

HE EU:n tekoälyasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi(46/2025 vp)

Suuririskisten järjestelmien markkina-
valvontaviranomaiset (HVA:lle merkittäviä poimintoja)

Viranomainen	Valvonnan kohde
Fimea	Lääkinnälliset laitteet tai niiden turvakomponentit
Tietosuojavaltuutettu	Työllistämisen, henkilöstöhallinnon ja ammatinharjoittamisen tekoälyjärjestelmät
Valvira	Julkisten etuuksien ja palvelujen arviointiin käytettävät tekoälyjärjestelmät
Lounais-Suomen AVI	Hätäkeskuspalvelut, pelastustoiminta, poliisitoiminta

Lisäksi **Liikenne- ja viestintävirasto** valvoo tekoälyasetuksen 50 artiklan mukaisten avoimusvelvoitteiden toteutumista ja toimii kansallisena keskitettynä yhteyspisteenä.

**Satakunnan
hyvinvointialue**

Kiitos!